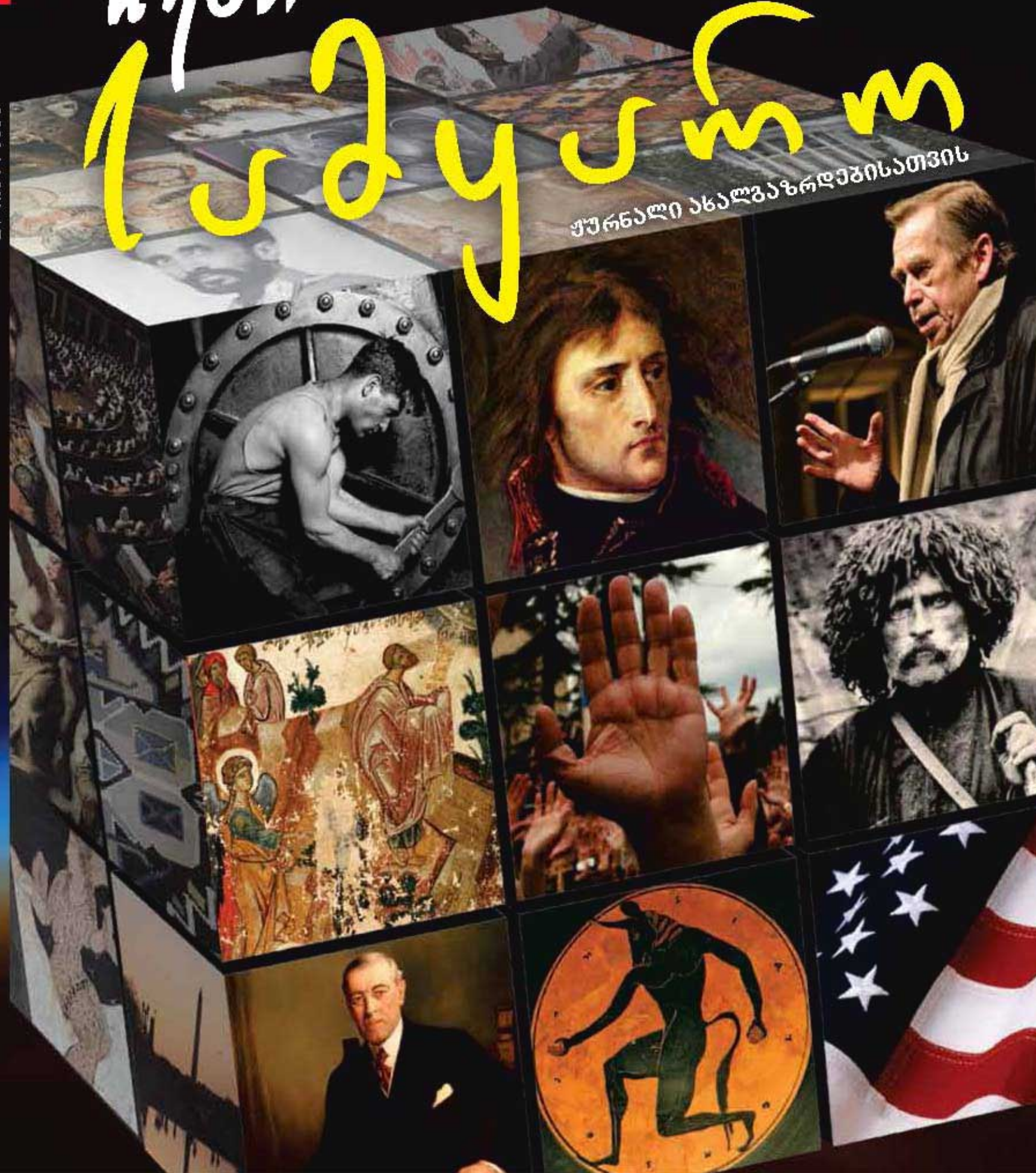

ხეობი

სამყარო

ჟურნალი ახალგაზრდებისათვის

2013 1
ნაბი საყვარელი

ინტერვიუ მის ალმატაბულაბასთან, აშშ-ის საგანგებო და სრულუფლებიან ელჩთან საქართველოში, ბატონ რიჩარდ ნორლანდთან

ამერიკის შეერთებული შტატების მიმართ საქართველოში ყოველთვის დიდი ინტერესი იყო, ამ ქვეყნის უნიკალურობისა და ისტორიაში შეტანილი წვლილის გამო, მაგრამ საქართველოს დამოუკიდებლობის დასაწყისიდანვე ეს ინტერესი გაასმაგდა. აშშ დღემდე გადამწყვეტ როლს ასრულებს ჩვენი ქვეყნის მხარდაჭერის საქმეში. ბევრი ჩვენი ახალგაზრდა სწავლობს აშშ-ში, ბევრი ფიქრობს, რომ წავა სასწავლებლად აშშ-ში და, ამდენად, შემთხვევითი არ არის, რომ სწორედ აშშ-ის ელჩთან ინტერვიუთი ვინყებთ.

ამასთან, გვინდა დიდი მადლობა გადაგიხადოთ იმ დახმარებისთვის, რომლის მეშვეობითაც შესაძლებელი გახდა ამ ჟურნალის გამოცემა. იყო იდეა და ამის ხორცშესხმა სწორედ ამერიკის მხარის მხარდაჭერით გახდა შესაძლებელი. იმედი გვაქვს, რომ ჟურნალი სწორედ იმ იდეას მოემსახურება, რომელიც საფუძვლად დაედო მის შექმნას – საქართველოს მოზარდ თაობას დამატებით მიანოდოს სხვადასხვანაირი ინფორმაცია, გაუხსნას შემეცნების სხვადასხვა კარი და დაეხმაროს მისთვის საინტერესო ცოდნის გავრცელებაში.

▶ – იყო ელჩი საქართველოში, ნიშნავს იყო ელჩი ძალიან პატარა ქვეყანაში, მით უმეტეს, როცა წარმოადგენ მსოფლიოში უძლიერეს სახელმწიფოს. ჩვენი ქვეყნების საერთაშორისო სტატუსებს შორის არსებული ეს განსხვავება რა გავლენას ახდენს ამ ორი ქვეყნის ურთიერთობებსა და თქვენს როლზე?

– არ ვფიქრობ, რომ ეს განსხვავება ისეთი დიდია, როგორც ხალხს ჰგონია. საქართველო აშშ-ზე პატარა ქვეყანაა, ვგულისხმობ ტერიტორიასა

და მოსახლეობას, მაგრამ დიდია თავისი გულით, მისწრაფებებითა და ვალდებულებებით. ჩვენ მართლაც ვგრძნობთ, რომ ვეხმარებით ამ ქვეყანას ფეხზე დადგომასა და საკუთარი გზის პოვნაში. ქართველები კი ძალიან სტუმართმოყვარე ხალხია და აფასებენ იმას, რასაც ჩვენ ვუკეთებთ. დემოკრატიის შენება ადვილი არ არის და ეს ერთ დღეში ვერ მოხდება. გამონწვევა ისეთი ინსტიტუტების ჩამოყალიბება, რომლებიც პიროვნებებზე არ იქნება დამოკიდებული, პროფესიონალური ჟურნალისტიკის ისეთი კულტურის დამკვიდრე-

ბა, რომელიც ლიდერებს ახლოდან დააკვირდება. ეს არის გარკვეული გამოწვევები, მაგრამ მიმაჩნია, რომ საქართველომ მნიშვნელოვანი გზა გაიარა. ზოგადად აშშ-სა და საქართველოს ერთნაირი ვალდებულებები აქვთ დემოკრატიისა და ევროატლანტიკური ფასეულობებისა და ინსტიტუტების მიმართ. აშშ განაგრძობს საქართველოს მთავრობისა და სუვერენიტეტის მხარდაჭერას, ამავე დროს საქართველო თავად განსაზღვრავს უსაფრთხოების საკუთარ პოლიტიკას. როგორც ელჩი, მე მაღლობელი ვარ იმ სიტუაციის, რომელსაც ვიღებ მთავრობისა თუ საზოგადოების მხრიდან.

► – როგორ ფიქრობთ რაში მდგომარეობს ამერიკის უნიკალურობა და რაში – საქართველოს უნიკალურობა?

– მე ვარ ბედნიერი, რომ ვარ ამერიკელი. ამერიკის შეერთებული შტატები არის მთელი მსოფლიოს ხალხების, კულტურის, ენებისა და ისტორიის კომბინაცია. ეს შესანიშნავი ნაზავი, რომელსაც ამერიკელები ჩვეულებრივ „სადნობ ქვაბად“ მოიხსენიებენ, რეალურად წარმოადგენს ამერიკის განსაკუთრებულობის საფუძველს. გვაქვს ჯაზი და ბლუზი, გვყავს ჩვენი დამფუძნებელი მამები, რომელთაც ჰქონდათ ახალი ქვეყნის ხედვა, გვაქვს ეკონომიკური და სამხედრო ძლიერება, რომელიც მომდინარეობს ინდუსტრიული რევოლუციიდან, და სურვილი, რომ შევეცადოთ მაინც, რომ ვიყოთ სიკეთის გლობალური ძალა. ამ ჩამონათვალთან ნებისმიერი ჩვენ გვაქცევს უნიკალურად და ვფიქრობ, რომ ეს ყველაფერი იქამდე მიდის, რომ თითოეულ ადამიანს შეუძლია იპოვოს ამერიკის უნიკალურობის თავისი ნაწილი ნებისმიერ ადგილას, სადაც კი წავა. ყველას, ვინც კი ყოფილა აშშ-ში, თავისი დალი დაუსვამს ჩვენი ქვეყნისთვის, უმუშავია მისი გაუმჯობესებისთვის და დაუტაცავს სხვებთან ერთად. მრავალფეროვნება გაერთიანებული საერთო მიზანის გარშემო არის ის, რის გამოც მე მიხარია, რომ ვარ ამერიკელი.

საქართველო იმდენი კუთხით არის უნიკალუ-

რი, რომ ძნელია ყველაფრის ჩამოთვლა. დავინყოთ ენით, რადგანაც ძალიან მნიშვნელოვანია, როგორ გამოხატავს კულტურა თავის თავს. ქართული ენა სრულიად გამორჩეულია და არ ვიცნობ ისეთ ადამიანს, მიუხედავად იმისა, ესმის თუ არა ეს ენა, რომ არ იყოს მოხიბლული ამ ენით. გასაოცარია, როცა ხედავ ასოებს და გესმის თანხმობანთა უჩვეულო სიმრავლე. საქართველოს უნიკალურობა ასევე ქართულ ცეკვასა და პოლიფონიურ მუსიკაშია. იუნესკომ ქართული პოლიფონია კაცობრიობის კულტურული მემკვიდრეობის ნაწილად აღიარა. ქართული ცეკვა კი საოცრად დინამიკური და აღმაფრთოვანებელია. უნიკალურობა თავად ქართული ხასიათის ნაწილიცაა, მე ვფიქრობ, თითოეული ქართველი გრძნობს ამას და ამყობს თავისი ქვეყნის სულთ, ისტორიით და მიღწევებით.

► – ბევრს ამერიკა ჰგონია უპრობლემო ქვეყანა, რომელიც იმთავითვე ჩამოყალიბდა სირთულეების გარეშე. თუმცა ეს ასე არ იყო და ამერიკის ისტორიის მანძილზე არსებობდა სერიოზული გამოწვევები, მათ შორის, სამოქალაქო ომი და დაპირისპირებული სოციალური მოძრაობები. როგორ ფიქრობთ, რა როლი ჰქონდა ამ დაპირისპირებებს ქვეყანაში და იმ დემოკრატიად ჩამოყალიბებაში, რომელსაც დღეს ის წარმოადგენს?

– აშშ ბევრი სხვა ქვეყნის მსგავსად იდგა და დღესაც დგას მნიშვნელოვანი გამოწვევების წინაშე. ყველა თაობას თავთავისი დაბრკოლებები აქვს, დაწყებული დიდი დეპრესიიდან სამოქალაქო უფლებებისთვის მოძრაობით დამთავრებული და მერეც. ზოგიერთი გამოწვევა, მაგალითად, რასიზმი, სრულიად არ გამქრალა. მაგრამ როდესაც ჩვენ ვფიქრობთ ამ გამოწვევებზე, ჩვენ აღმოვაჩინებთ, რომ სწორედ მათ გაგვაერთიანებს როგორც ქვეყანა და გააძლიერებს ჩვენი დემოკრატიული ფასეულობები. ჩვენ კვლავაც ვცდილობთ მივალნიოთ „უფრო სრულყოფილ ერთობას“, როგორც ეს ჩვენს კონსტიტუციაში წერია. თითოეული ქვეყანა უშვებს შეცდომებს, მაგრამ ჩვენ ვცდილობთ გავაუმჯობესოთ, ვისწავლოთ,

საიდანაც შეგვიძლია და წინ წავიდეთ. ეს არის ის, რაც დაგვეხმარა წარმატებაში – ყოველთვის ვიმოდრავით წინ, შევეცადოთ ვისწავლოთ წარსულის გაკვეთილებით, თუმცა არ ვიყოთ წარსულით მოცული.

▶ – ადრე ბავშვებს უნდოდათ ფიზიკოსობა, ინჟინრობა... ახლა ყველა ბიზნესს ან დიპლომატიას ესწრაფვის, ეს ალბათ იმიტომ, რომ საქართველო გახდა დამოუკიდებელი. რას ურჩევდით იმ ახალგაზრდებს, რომელთაც უნდათ დიპლომატიური სამსახური?

– ჩემი დამოკიდებულება ყოველთვის ასეთი იყო: თუ შეგიძლია წაიკითხო ჟურნალი „ეკონომისტი“ თავიდან ბოლომდე და გაიგო შიგ რა წერია, მაშინ შეძლებ დიპლომატიურ სამსახურში მოსახვედრად გამოცდის ჩაბარებას. ვფიქრობ, მნიშვნელოვანია უცხო ენის სწავლა. ენის სწავლა არ გჭირდება იმისთვის, რომ მოხვიდე დიპლომატიურ სამსახურში, მაგრამ თუ აპირებ იქ დარჩენას, მაშინ ეს აუცილებელია. ისტორიის სწავლაც არანაკლებ მნიშვნელოვანია, რადგანაც შენ შეაბიჯებ სხვადასხვა ქვეყნის ისტორიაში და თუ არ იცი სად შედიხარ, მაშინ გაგიჭირდება გაიგო, თუ რა ხდება.

▶ – როგორ გაგონდებათ სკოლის წლები? რას სწავლობდით ყველაზე დიდი ინტერესით?

– მე მიყვარდა ისტორია და მაინტერესებდა ჩაწვდომოდი ცივი ომის საფუძვლებს, ვაცნობიერებდი რა ყველა ჩვენგანის ვალდებულებას – აलगვეკვეთა ბირთვული პოლოკოსტი. მე ვფიქრობდი, რომ ამისათვის მნიშვნელოვანი იყო რუსული ენის სწავლა. უნივერსიტეტი დავინწყე ეკონომიკის შესწავლით, რადგან ვფიქრობდი, რომ ამით უკეთ ვიპოვიდი სამსახურს. მაგრამ კარგად მახსოვს როგორ გავაცნობიერე, რომ ვერასდროს გავხდებოდი კარგი ეკონომისტი და რომ ბევრად უფრო მაინტერესებდა ისტორია. რამდენიმე არაჩვეულებრივმა პროფესორმა ჯორჯთაუნის უნივერ-

სიტეტში გამიღრმავა ეს ინტერესი.

▶ – რა გავლენა მოახდინა თქვენს ოჯახზე თქვენმა დიპლომატიურმა კარიერამ?

– მე გამიმართლა, რომ დავქორწინდი ისეთ ადამიანზე, რომელიც იზიარებდა მსოფლიოში მოგზაურობისა და ჩვენი შვილების სხვადასხვა ქვეყანაში გაზრდის ჩემს ინტერესს, მიუხედავად იმისა, რომ ამ გარემოებამ მისი, იურისტის, კარიერა საკმაოდ გაართულა. ჩემი მეუღლე, მერი ჰარტენეტი, მუშაობდა საერთაშორისო იურიდიულ კომპანიებში ბაჰრეინსა და მოსკოვში, ასევე ხელმძღვანელობდა ჯორჯთაუნის უნივერსიტეტის იურიდიულ ცენტრში სტიპენდიის პროგრამას იურისტი ქალებისთვის უგანდიდან დაწყებული უზბეკეთით დამთავრებული. დღესდღეობით იგი წერს ჩვენი უზენაესი სასამართლოს მოსამართლის, რუტ ბადერ გინსბერგის ბიოგრაფიას, რომელიც ქალთა უფლებების დაცვის პიონერი იყო. ჩვენი ორი შვილი – დენიელი და ქეითი, ორივე იურისტია და ორივე დაინტერესებულია მსოფლიო მოვლენებით. დენიელი ასწავლის მსოფლიო ისტორიას ზედა კლასებში, ქეითი კი თავისუფლად ფლობს არაბულს და აპირებს შეუერთდეს ადამიანის უფლებათა დამცავ ჯგუფს, როგორც ლტოლვილთა ადვოკატი. დენიელის მეუღლე, ჯენი, ექიმი, მათ ორი წლის გოგონას ელი ჰქვია.

უნდა ვაღიარო, რომ დიპლომატიის ნაკლოვანება სწორედ შვილებისა და შვილიშვილებისგან შორს ყოფნაა. მამაჩემი დიპლომატი იყო და დარწმუნებული ვარ, ისიამოვნებდა საქართველოში ჩვენი მონახულებით, შეეცდებოდა რა გარკვეულიყო პოლიტიკაში და დამტკბარიყო ქართული სამზარეულოთი და კულტურით. დედაჩემი, რომელიც 93 წლისაა, ალცჰაიმერის სენითაა მძიმედ დაავადებული, იგი თბილისში ჩვენთან ერთად ცხოვრობს და ვფიქრობ, ის ისევ დიპლომატია, ოღონდ – მღუმარე.

პროექტი დაფინანსებულია აშშ-ის საელჩოს მიერ. გამოცემაში გამოთქმული მოსაზრებები ავტორისეულია და შეიძლება არ ასახავდეს აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტის თვალსაზრისს.

საქართველოში 4000-ზე მეტი სოფელი, 150-ზე მეტი ქალაქი და დაბაა, სადაც ასი ათასობით სკოლის მოსწავლე ცხოვრობს. სწორედ ეს ახალგაზრდები ჩაერთვებიან სულ მალე საქართველოს განვითარების საქმეში, ბევრი მათგანი კი, ალბათ, მნიშვნელოვან როლს შეასრულებს საზოგადოებასა თუ სახელმწიფო სამსახურში.

ნებისმიერი საზოგადოება უნდა ცდილობდეს უკეთესი მომავალი თაობის აღზრდას, რომელიც წინა თაობების მიერ შექმნილ სულიერ და მატერიალურ დოვლათს არა მხოლოდ შეინარჩუნებს, არამედ გაზრდის და გაამდიდრებს კიდევ. სწორედ ამიტომ უნდა აქცევდეს განსაკუთრებულ ყურადღებას განვითარებული საზოგადოება და ბრძენი ხელისუფლება ბავშვების აღზრდასა და განათლებას. ადამიანი პიროვნებად ბავშვობიდან ყალიბდება, მისი ზნეობა და ცოდნა თავისთავად არ მოდის. ამას ემსახურება სკოლა, საბავშვო ლიტერატურა, აღზრდისა და კულტურის დაუფლების სხვადასხვა გზა. ვფიქრობთ, ამ მხრივ, მომავალი მოქალაქეების, მოღვაწეებისა და ლიდერების აღზრდაში განსაკუთრებულ როლს ასრულებს მოზარდებისათვის განკუთვნილი საკითხავი ლიტერატურა.

საქართველო დამოუკიდებლობის მოპოვების შემდეგ ცდილობს საკუთარი ადგილი მონახოს თანამედროვე მსოფლიოში, საერთაშორისო პოლიტიკურ და ეკონომიკურ სისტემაში. ახალბედა სახელმწიფოსთვის ეს ადვილი საქმე არ არის. ქვეყანას სჭირდება განათლებული და სწორად აღზრდილი ადამიანები, რომლებიც ძალასა და ცოდნას არ დაიშურებენ ქვეყნის ეროვნული ინტერესების დაცვისა და წინ წაწევისათვის. ამისათვის კი, ყველაფერთან ერთად, მნიშვნელოვანია ახალგაზრდებს ხელი მიუწვდებოდეთ კარგ წიგნებსა თუ პერიოდულ გამოცემებზე, სადაც მათთვის საინტერესო საკითხებსა თუ თემებს მიაგნებდნენ თუ აღმოაჩენდნენ.

საქართველოში იყო რამდენიმე მცდელობა, გამოცემულიყო მოზარდებისათვის განკუთვნილი ჟურნალი, თუმცა უსახსრობის გამო ეს წამოწყება აღარ გაგრძელებულა.

წინამდებარე ჟურნალი, რომელსაც „ჩემი სამყარო“ დავარქვით, დიდი ხნის სურვილის ერთგვარი რეალიზაციაა. ეს უფროსკლასელთათვის განკუთვნილი გამოცემა, სადაც თავმოყრილია სხვადასხვა თემა, ეპოქა, პრობლემა, ვფიქრობთ, ვარკვეულწილად დაეხმარება დაინტერესებულ ახალგაზრდებს, რომ გაიღრმავონ ცოდნა, გაეცნონ ახალ-ახალ თემებსა და საკითხებს ან, თუნდაც, სხვაგვარად დაინახონ მათთვის კარგად ნაცნობი მოვლენები თუ პიროვნებები. ეს, ვფიქრობთ, იქნება მათი თვალთახედვის გაფართოების ერთგვარი საშუალება.

აქვე გვინდა გამოვხატოთ ჩვენი დიდი მადლიერება საქართველოში ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოს მიმართ, რომელიც დიდი შემართებით შეხვდა ჩვენს წამოწყებას და საკუთარ თავზე აიღო კვარტალური ჟურნალის გამოცემის ხარჯები.

ამრიგად, უფროსკლასელთა სამსჯავროზე გამოგვაქვს „ჩემი სამყაროს“ პირველი ნომერი იმ იმედით, რომ მალევე შეიძენს ერთგული მკითხველების დიდ წრეს.

ალექსანდრე რონდელი

საპარტოვოს სტრატეგია და საპარტოვოს უპირატეობათა კვლევის უცნობი

ჟურნალი მოამზადა საქართველოს სტრატეგიისა და საერთაშორისო ურთიერთობების
კვლევის ფონდმა.

ყველა უფლება დაცულია ©

მთავარი რედაქტორი: ალექსანდრე რონდელი

რედაქტორ-კორექტორი: რუსუდან მარგიშვილი

დიზაინი და დეკორაცია: მართა თაბუკაშვილი

სარედაქციო კოლეგია: ვლადიმერ პაპავა, ეკატერინე მეტრეველი, ნინო რამიშვილი, მერაბ
კაკულია, კახა გოგოლაშვილი

სტატიების ავტორები:

ვლადიმერ პაპავა

თორნიკე შარაშენიძე

გიორგი ხელაშვილი

ლევან ბერძენიშვილი

ლევან გიგინეიშვილი

ლაურა გრიგოლაშვილი

ალექსანდრე რონდელი

რისმაგ გორდეზიანი

ჩვენი მცდელობის მიუხედავად, ვერ მოხერხდა ჟურნალში გამოყენებული ზოგიერთი
ფოტოს საავტორო უფლების მფლობელის ვინაობის დადგენა, გამოსმაურების შემთხვევაში
გამომცემელი მზადაა დაიცვას საავტორო უფლებები.

ჟურნალის ელექტრონული ვერსია იხ. ვებგვერდზე: www.gfsis.org